

Lausunto

Luonnos valtioneuvoston periaatepäätökseksi automatisaatiosta ja robotisaatiosta

DIGILE Oy

FIMECC Oy

(Yhteinen lausunto annetaan, koska yhtiöiden fuusioprosessi on meneillään)

Automatisaatio ja robotisaatio ovat yhteiskuntaa suuresti muokkaavia trendejä, joissa Suomea uhkaa perässähihtäjän asema ellei systemaattisia ja systeemisiä toimia niissä menestymisen suhteen tehdä. Teknologiat kehittyvät voimakkaasti ja nopeasti, vastaavasti yritysten ja muiden organisaatioiden toimintatapojen tulee kehittyä, koska ilman näiden yhteiskehittymistä teknologioiden hyödyntäminen jää vajaaksi. Suomella ei ole varaa jäädä kehityksestä jälkeen. On hyvä että valtioneuvosto kiinnittää asiaan vakavaa huomiota, ja periaatepäätös on hyvin tervetullut.

Yleishuomioina lausomme seuraavaa:

- Suomalaisen teollisuuden erityisluonne pitää huomioida, automatiikka ja robotiikka eivät ole "one-size-fits-for-all" tai "one-model-fits-for-all" –ilmiöitä.
- Teemat on hyvä ymmärtää mahdollisimman laaja-alaisesti, esimerkiksi ohjelmistorobotiikka (Ohjelmistorobotilla (Robotic Process Automation, RPA) tarkoitetaan ohjelmaa, joka jäljittelee ihmisen tapaa käyttää tietokonetta toistoa ja rutiineja sisältävissä työtehtävissä) on syytä huomioida
- Oleellista on ymmärtää, että automatiikka ja robotiikka eivät jää muusta taloudesta erilliseksi ilmiöksi, vaan lopulta kaikesta taloudesta tulee laajasti ymmärrettynä datataloutta
- Mahdollisiin toimenpiteisiin on jätettävä säätövaraa reagoida yllättäviin kehityskulkuihin, juuri mitään ei kannata ylisuunnitella hallinnon ehdoin ja sen kautta, vaan tekemisen edetessä.
- Useiden päällekkäistä työtä tekevien johto- ja ohjausryhmien sijaan on hyvä keskittää toimeenpanovalta tiettyihin yksiköihin, jotka kykenevät linkittämään työn muuhun kehitystyöhön, erityisesti datan käsittelyyn
- Kansainvälisessä vaikuttamisessa, joka jäi luonnoksessa liian vähäiselle huomiolle, on pyrittävä mahdollisimman aktiiviseen ja näkyvään rooliin. Tässä voi onnistua vain osoittamalla automatisaatiosta ja robotiikasta Suomessa olevan sellainen kehitys- ja toimintaympäristö, jossa on kansainvälisille toimijoille kiinnostavat yritystoimintaan perustuvat kumppanit.

Luonnoksen linjauksiin esitämme seuraavat huomiot ja kommentit:

Linjaus 1. Ekosysteemien ja verkostojen syntyminen ja kehittäminen

Linjauksessa todetaan oikein: ”keskeinen merkitys on ekosysteemien synnyllä ja niiden verkottamisella. Ekosysteemien synty ja menestyksenkäs toiminta tarvitsevat niiden toimintaa koordinoivia organisaatiota, niin sanottuja veturiyrityksiä tai –yhteisöjä.” Tutkimustieto osoittaa, että ekosysteemien menestys korreloi ekosysteemiveturien osaamisen kanssa.

DIGILE ja FIMECC ovat laajan kokemuksen omaavia ja menestyksikkäitä liiketoimintaekosysteemejä ohjaavia ja tukevia sekä innovaatioekosysteemejä johtavia yrityksiä. Omistajistoissa on erittäin kattava joukko maassamme toimivista automatisaation ja robotiikan yrityksistä. Sekä DIGILE että FIMECC ovat yhteistyössä nopeasti sekä pitkällä aikavälillä todistetusti kustannustehokkaasti käytettävissä tämän linjauksen toteuttamiseen *informaatiohubina, osaamiskeskittymänä ja verkostoitumisalustana*. Molemmilla on vakiintuneina ja yritysvetoisina innovaatioekosysteemeinä laaja, usean vuoden kokemus juuri tällaisesta työstä, sekä erittäin kattavat kansalliset ja kasvavat kansainväliset verkostot. DIGILEn kautta tulee suora linkitys kyberturvallisuuden ekosysteemiin, turvallisuus tulee olemaan erittäin keskeinen mahdollistaja robotiikassa ja automaatioissa. FIMECCin kautta tulee suora linkitys Saksan tämän aihealueen johtavien innovaatioekosysteemien ja yliopistojen piiriin.

Tutkimusevidenssi osaamiskeskittymistä (TEM/Tekes/4Front/K.Halme 13.4.2015) osoittaa, että uuden toimijan luominen olemassa olevan tehokkaan toimijan tilalle ei ole optimaalista.

Linjauksen toteuttamishdotukset ovat oikeaan osuvia ja suurin osa sellaisia, joita DIGILE ja FIMECC tekevät jatkuvasti. DIGILEllä on myös valmisteilla yhdessä EERAn kanssa ohjelmistorobotiikan innovaatiokeskus. Tämä keskus on suoraan linkitettävissä tämän linjauksen toteuttamishdotuksiin.

H2020-rahoitus on erittäin kilpailtua, ilman osaavaa koordinaatiota sieltä rahojen kotiuttaminen on äärimmäisen vaikeaa.

Linjaus 2. Robottiikan ja älykkään automaation liiketoimintamahdollisuuksia edistävä säädösympäristö

Tärkeää on linkittää säädösympäristö innovaatiotoimintaan. Yllättäviä kehityskulkuja nähdään ja innovatiivisten toimijoiden tulee aikaisessa vaiheessa proaktiivisesti osallistua niiden sääntelyä koskevien vaikutusten arvioimiseen.

Kokeilukulttuurin syntyminen näille aloille pitää turvata. Suoraviivainen ja ehdottomamme tapa tämän toteuttamiseksi on se, että muutetaan sääntelyä niin, että ekosysteemiveturille voidaan antaa mandaatti riittävän laajamittaisten (tarvittaessa alueellisten) pilottien toteutukselle.

Linjaus 3. Robottiikan ja älykkään automaation edistäminen kaikilla yhteiskunnan aloilla

Ehdotetut hallintoalakohtaiset kärkihankkeet ovat hyvä tapa edetä, kunhan ne on verkotettu ja ne toteutetaan niin, että yritysten rooli niissä on keskeinen (tarkoittaa sekä sisällön määrittelyä että systeemisen toiminnan johtamiskäytäntöjä). Emme suosittele viranomais- tai tutkijavetoista toimintaa, mikäli halutaan sekä nopeita että ilman julkista rahoitusta kestäviä ratkaisuja. Innovatiivisia julkisia hankintoja on hyvä hyödyntää.

Linjaus 4. Robotisaation ja älykkään automaation yleisen hyväksyttävyyden ja tunnettavuuden edistäminen

Hyväksyttävyydelle suomalaisen elinkeinoelämän menestyminen on keskeistä. Se, että itse olemme keskeisessä roolissa määrittelemässä millainen on työn tulevaisuus maassamme, voi hälventää lukuisia pelkoja ja huolia. Samalla, kun tästä seuraa merkittäviä vientituloja ja sitä seuraavaa vaurautta, robotisaatio ja automaatio voidaan nähdä meille jopa ylpeyden aiheena.

Jatkuva, avoin ja positiivinen viestintä on luonnollisesti tärkeää. Viestinnän tulee olla voimakkaasti tulevaisuusorientoitunutta.

Linjaus 5. Robottiikka- ja automaatiokehityksen edellyttämän osaamisen kehittäminen

Yritysten osallistuminen koulutuksen kehittämiseen kaikilla koulutusasteilla on tärkeää. Moderneja teknologioita on hyvä hyödyntää siihen, että saadaan yhteistyössä opetusverkostossa synnytettyä laaja koulutussisältö sen sijaan, että jokaisessa oppilaitoksessa luodaan sama kurssi.

DIGILE

fimecc

DIGILE valitsi vuonna 2015 tulevaisuuden pääteemakseen ”Co-creative Intelligence”:n kuvastamaan sitä kehitystä, missä tekoäly yhdistettynä ihmisälyyn tuo kilpailukykyä. Esitämme tämän teeman tutkimukselle yritys vetoista ja rittävää rahoitusta.

Pauli Kuosmanen
Toimitusjohtaja, DIGILE Oy

Harri Kulmala
Toimitusjohtaja, FIMECC Oy